

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Franciškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Cek. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 x 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Kaznovani lažnjivec.

V nedeljo, 10. t. m. je sklical na Jesenicah g. dr. Lemež shod z dnevnim redom: občinske volitve v Ljubljani in enotna fronta proletariata.

Na dolgo in široko je na tem shodu govoril o grehah, ki jih je storila II. internacionala ob izbruhu vojne. Ostro je tudi kritiziral našo stranko, ki je šla leta 1919. v meščansko koalicijo.

O ljubljanskih občinskih volitvah se je pa izrazil, da »neodvisni« niso kršili razrednega boja s tem, ker so se združili s klerikalci, češ, da je pri krščanskih socialistih tudi veliko delavcev. Izgovarjal se je na sodr. Bernota, da je on prvi sklical sestanek opozicionalnih strank, na katerega je povabil tudi klerikalce, na katerem naj bi se napravila koalicija za občinski svet. Rekel je, da smo torej mi prvi hoteli koalicijo, ko smo pa videli, da v koaliciji ne bomo dobro odrezali, smo pa pričeli govoriti o predvolitvah. Predvolitve je pa imenoval »lov na mandate«. Ves njegov govor je pa izzvenel v trditve, da je vsled težkih časov, ki vladajo, bilo potrebno, da se ljubljansko delavstvo združi proti režimu in mu pokaže, da tako ne more iti naprej. Sploh je bil ves Lemežev govor poln najboljših prostaške demagogije in prav jezuitsko zavutih laži.

Kot protigovornik se je oglašil k besedi sodrug Svetek, ki je med drugim izvajal:

Prišel sem na ta shod zato, ker sem mislil, da hočejo nekateri elementi razbijati našo strokovno organizacijo. Ker pa vidim, da govorite o politiki in o ljubljanskih volitvah, mi dovolite, da vam sedaj, ko ste slišali eno plat zvona, povem jaz še drugo.

Predvsem je trdil dr. Lemež, da je nujno potrebno, da se delavstvo čim bolj zanima za politiko, kajti niti ene zadeve ni, ki bi z njo ne bila v zvezi. To trditve tudi jaz odobravam in želim, naj končno že enkrat izginejo oni ljudje, ki delajo propagando med delavstvom, naj se s politiko ne peča.

Seveda je pa potrebno, da se pečamo s politiko na političnih sestankih, v strokovnih organizacijah pa imamo nalogo, da se pečamo z zadevami, ki spadajo v njihov delokrog. Treba je tako razdeliti, da bo strokovna organizacija zastopala delavce v tovarni, politična pa v občini in državi.

Kar je govoril g. Lemež o II. internacionali se z njim strinjam. II. internacionala je grešila na tem, ker je delavce pridobivala le z zunanjimi znaki, dočim na notranjo preobrazlo v mišljenju ni polagala dovolj pažnje.

Ni pa dovoli, da povedo grehe, najti moramo tudi sistem, da se napake, ki so bile leta 1914. zagrešene, ne bodo mogoče

že leta 1924. zopet ponovile. Mi skušamo te napake odstraniti na ta način, da ustvarjamo take organizacije katerih ne bodo vodili posamezniki, temveč izvoljeni odbori, ki pa naj bodo pod najstrožjo kontrolo članstva.

Kar je pa trdil g. Lemež glede sestanka, ki ga je baje sklical sodr. Bernot v svrhu upostavitve koalicije, pa izjavljam tu na javnem shodu in sem pripravljen pred vsakim sodiščem dokazati, da je g. dr. Lemež nesramen lažnjivec.

Sploh ne vem, zakaj je cel čas napadal sodr. Bernota, ko vendar on ni stranka ker kar vrši, dela po naročilu odbora, v katerem ima on ravno tako samo en glas kakor vsak drug.

Čudim se vam, da ste dovolili, da je tako prostaško napadal socialiste, s katerimi vi vendar skupno delate v organizaciji in skupno z njimi trpite, po drugi strani je pa hvalil tiste krščanske socialiste, ki nam padajo pri vsakem mezdnem gibanju ali stavki v hrbet. Slučaj v Štorah, pri Pollaku in tudi na Jesenicah, kjer pri tem mezdnem gibanju, v katerem se ravnokar nahajamo, izjavljajo krščanski socialisti, da naj sami pojemo kašo, katero smo skuhali.

Lemež in njegovi sodrugi so hodili na Jesenice ter razbijali kovinarsko organizacijo radi tega ker je bil njen tajnik g. Mihevc »socialpatriot«. Sedaj pa sta kandidirala i g. Lemež i tisti osovraženi Mihevc oba na eni in isti listi v ljubljanski občinski svet. Potem imate pa še pogum govoriti o razrednem boju in o revolucionarnosti?

Tuš, ki ga je dobil dr. Lemež iz enournega govora sodr. Svetka, je bil tako uničujoč, da je v svojo obrambo izjeklal nekaj stavkov, v katerih je prav naivno priznal, da se zaveda kakšne težave bodo imeli s krščanskimi socialisti in s »socializdajalci« okoli »Zarje«.

Ko je pa hotel povedati še sodr. Jeram svoje mnenje o ljubljanskem koruznem komunizmu, je pa dr. Lemež ves pobit in raztresen pobegnil iz dvorane z izgovorom, da na take napade ne bo odgovarjal.

Za njim so se pa slišali klici: živio krščansko-socialni avtomobili!

Politične vesti.

+ Iz Mitrovice poročajo, da je izdal g. Rajačić, industrialec iz Sr. Karlovca, bivši voditelj demokratske stranke, brošuro v kateri je trdil, da je finančni minister dr. Kumanudi netočno in neresnično obveščal vlado in skupščino o pogojih, pod katerimi je bil pripravljen dati dolarško posojilo neki ameriškansko-ruski sindikat bank. Pogoji tega sindikata da so bili mnogo povoljniji od pogojev, ki jih je stavila Blerova grupa. Finančni minist-

ster dr. Kumanudi je zaradi teh očitkov vložil proti g. Rajačiću tožbo, ta pa ni hotel pred preiskovalnim sodnikom podati nobene izjave, rekoč, da bo vse to, kar je trdil, dokazal pri glavni razpravi, ki se bo vršila v najkrajšem času. Zadeva vzbuja obilo prahu, Rajačića brani mitroviški advokat dr. Roknić.

+ Iz Bos. Gradiške poročajo, da se je najbolj zanimal za zgradbo pontonskega mostu na Savi radikalski poslanec pop Dušan Subotić. Svoje intervencije pa ni zastoni vršil, ker je predložil občini v Bos. Gradiški račun v znesku 35.000 dinarjev. Občina je odobrila poslancu Subotiću račun, čeprav ne ravno soglasno. Advokat dr. Jovo Kujundžić je zato poslal protest sarajevski vladi in ministrstvu za notranje zadeve. Kakor hitro je o tem zvedel požrtvovalni poslanec pop Dušan Subotić je enostavno počakal na trgu dr. Kujundžića ter ga s palico pošteno pretepel. Protivnika so komaj spravili narazen. Zadeva vzbuja v Bos. Gradiški obilo senzacije, ker je znano, da so poslanci za svoje delo itak plačani od države.

+ V Dalmaciji vlada strahovito pomanjkanje živeža. Ljudstvo strada zlasti v zagorski in mučki občini. V Trogirski Zagori, Muću, Kotarih in v Bukovici nima prebivalstvo niti hrane, niti denarja, niti kredita. Občine so se obrnile že opetovano na pokrajinsko upravo, toda do sedaj še vedno brez uspeha. Kdo je kriv ljudske bede? Odgovor ni težak. Vse to je zakrivil belgrajski režim.

+ V Novem Sadu marljivo preiskujejo špijonsko afero v Vojvodini. Dosedaj so ugotovili da je bila špijonska centrala v Segedinu, odkoder so donášali kurirji denar in navodila aretiranemu Vračariću in njegovim tovarišem v Novi Sad. Preiskava je odkrila, da so imeli Madžari svojo špijonsko akcijo razpredeno po vsej Vojvodini.

+ Pašić še vedno ni sestavil vlade. Radikalski klub se trudi na vse mogoče načine, da bi sestavila vlado edinole radikalska stranka. Pašić se baje še vedno trudi, da bi sestavil poslovni kabinet.

+ V parlamentarnih belgrajskih krogih živahno komentirajo vest, da hoče vojni minister takoj po sestavi vlade zahtevati nov kredit za oboroževanje v znesku nad eno milijardo dinarjev. Ta vsota bi se porabila za nakup tvornic municije v Avstriji. Nakupa bi se udeležile z Jugoslavijo še Rumunija in Češkoslovaška. Še se nam bo slabo godilo, če ne bo delavno ljudstvo, iz žedov katerega gre ves denar, ob pravem času spregledalo!

+ Iz Belgrada poročajo, da je obsodilo sodišče bivšega predsednika komunistične stranke dr. Sima Markovića na dve leti težke ječe, čeprav mu niso mogli ničesar nečastnega dokazati. Sodili so ga po zakonu o zaščiti države.

+ V Budimpešti je obsodilo sodišče komunističnega agitatorja Evgena Kissa na dosmrtno ječo zaradi veleizdaje, ki jo je zakrivil z agitacijo po ujetniških taboriščih.

+ Turška delegacija v Lausanni je prejela poročilo, da uprizarijajo Grki v okolici Soluna pogone na tamošnje muslimane. Poročilo je povzročilo v turških krogih, in to ne samo v Lausanni, veliko razburjenje.

+ V Varšavi so izbruhnili ob priliki imenovanja dr. Narutowicza za poljskega predsednika krvavi poulični boji. Delavstvo je v protest nasilju stopilo 13. t. m. v stavko. Mesto se nahaja pred važnimi dogodki.

+ V Moskvi so se razbili dogovori o razorožitvi med baltskimi državami in med Rusijo.

+ V okoliščini Dublina je napadlo dvajset do zob oborožnih vstajev osebni vlak, s katerim se je vozilo okoli 60 ljudi. Potnike so stlačili v en sam vagon, vlak pa nato zažgali in ga pognali nazaj proti Dublinu. Toda vlakovodji, ki se je skrtil, se je posrečilo še o pravem času ustaviti vlak. Več potnikov je zadobilo nevarne opekline. O strastnih bojih med vladno stranko, ki je za sporazum z Anglijo, in med vstajškimi republikanci, ki so za absolutno neodvisnost Irske, smo že opetovano poročali.

+ V Washingtonu živo komentirajo novico, da se predsednik ameriških držav leta 1924. ne bo udeležil volitev za predsednika, ter da se bo sploh umaknil iz političnega življenja baje zaradi bolezni svoje žene. Kakor je znano, se bo teh volitev udeležila na novo formirana socialistična stranka, ki se je pred kratkem ustanovila po vzorcu angleške »Labour party«.

+ V Washingtonu je povabil senator Lodge francoskega »tigra« Clemenceau na zajtrk, ki se ga je udeležilo okoli 2000 ljudi. Clemenceau je seveda zopet prepričeval odlične zajtrkovalce, da je Francija miroljubna in da ni misliti, da je militaristična, še celo pa ne imperialistična. Zaključil je svoj govor z besedami, da si želi Francija miru in da bi v dosego tega miru bila najboljša poročila zveza med Ameriko, Anglijo in Francijo. Ta pa zna. Vsekakor je korajžen, kajti čeprav doživlja običajno neuspehe, v visokih krogih seveda ne prevelikih, in mu grozijo radikalnejši elementi z atentati, se še vedno mudi v Ameriki.

Dnevne vesti.

Nadpregled vojnih invalidov. Že enkrat smo vprašali, kaj je z nadpregl. vojnih invalidov. Odgovora ni bilo od nikoder. V zadnjih dneh opažamo neko vrvenje med vojnimi invalidi, ki so sami zaprosili za nadpregled. Večina teh pride pred komisijo, dočim sede tisti, ki niso vložili prošnje, še vedno doma, čeprav jim je potekel rok začasne invalidnosti. Ne vemo, ali gospoda pri socialnem skrbstvu res misli, da je invalid dolžan vlagati še prošnje za nadpregled. Država ima evidenco in vse, kar rabi, od invalidov pa pričakuje nečesa, kar je sama storiti dolžna. Kajpada, če gre za ustavitve pokojnine, ima gospoda prav izvrstno evidenco, noče pa invalida še pravočasno pozvati k ponovnemu nadpregledu, da bi mu ne bilo treba pokojnine ustavljati. Ko te pa spoznajo za invalida, tedaj pa čakaš zaman na borne ficke, ki ti jih država dolguje, ali jih pa sprejemaš

na obroke, kakor da je invalid svoje zdravje in kožo prodal tudi na obroke. — Invalidu je treba dati vse, kar mu pripada, zato pokličite vse začasne invalide, katerim je z decembrom potekel začasni invalidski rok, k ponovnemu nadpregledu. V sobi nadpregledne komisije v Ljubljani pa zakurite, ker invalidi niso dolžni, nekaterim ljudem na voljo zmrzovati, dokler jih komisija pregleduje. Glede nadpregleda onih, ki so se lansko leto pritožili in jih gospoda do danes še ni vpklicala, spregovorimo temeljiteje v eni prihodnjih števil »Napreja«. — Invalid.

V Osjeku je policija preobrnila vsa stanovanja ondotnih carinskih uradnikov. Vzrokov policija ne navaja, čeprav so več carinikov zaprli.

Lepo so gospodarili v splitski carinarnici, kajti komisija, ki jo je poslalo v Split finančno ministrstvo, je ugotovila primanjkljaj v znesku 300.000 dinarjev. Ministrstvo se je sedaj obrnilo na glavno kontrolo, ki bo te dni odposlala komisijo za pregled blagajniških knjig carinarnice.

Na Japonskem je bil 13. t. m. velik potres, ki je zahteval na otoku Kiusiju več sto žrtev. Potres še vedno traja. Začeli so bruhati za nameček še vulkani.

Ljubljana.

Razvitje kovinarske zastave se je vršilo 10. t. m. ob 3. popoldne v hotelu »Tivoli«. Dvorana, ki je sicer prostorna, je bila premajhna za udeležence kovinarske slavnosti. Razvitje zastave se je vršilo ob sviranju himne »Naprej«, nakar so prihajali zabijati žeblice zastopniki sodruženih organizacij. Sodr. Golmajer je imel lep govor o zgodovini ljubljanskih kovinarjev. Botrica je bila sodružica Angela Schley, ki je izvajala: »Ta zastava naj bo simbol delavske enotnosti, ona naj nas spremlja v vseh viharjih in bojih za naše pravice, v dnevih bede in dnevih sreče. Pod njo se zbiramo kakor otroci okoli svoje matere. Glejmo torej nanjo kakor na zvezdo vodnico, ki naj nas pripelje iz kapitalističnega suženjstva v dom zlate svobode. Kot simbol svobode naj iztrga iz naših src malodušnost, okrepi naj nam voljo in razum, da bomo neustrašeno kljubovali vsem napadom neizprosnega molohe kapitalizma in sekali pot tja, kjer bo plapolala rdeča zastava proletarcev. Naša zastava pa je tudi simbol bratstva. Proletarci vseh dežel smo, bratje, velika družina z enakimi težnjami in cilji. Milijonska množica pa še tava za kapitalističnimi vabami, prodana za duhom in telesom. Tudi ta množica se mora dvigniti in strniti, da bo mogočno zaplapolala zastava bratstva med palačami in dvori, med kočo in meščansko hišo. Idi navzgor iz meglenih nižin, išči svetlobo, ker solnce si sin!« Pri prosti zabavi, ki se je nato razvila, se je posebno odlikovalo pevsko društvo »Sava« z Jesenic, katerega nastop so sodruzi navdušeno pozdravljali. Sai pa tudi ni čuda, peli so namreč, da je bilo veselje. Sodelovala pa je tudi godba iz Spodnje Šiške. Ples je trajal pozno v večer. Ko smo gledali navzoče sodruge, smo mislili, kaj bi se dalo vse napraviti, če bi bili vsi zavedni. Ne zadostuje namreč samo spoznanje, da eksistira velik prepad med delom in kapitalom, treba je tudi delati v vseh štirih organizacijah, s pomočjo katerih bomo nekoč preobrazili človeško družbo.

Upokojencem, tovaršem in prijateljem naznanjamo, da je umrl naš tovariš

gospod Fran Kožar, višji kurjač drž. žel. v pok. Vabimo vas, da se udeležite pogreba, ki bo v petek, 15. t. m. ob 16. (4.) iz hiše žalosti v Šiški, Šolska ul. 245. Čast negovemu spominu! — Načelstvo Konzorcija »Upokojenca«.

Predavanje o združnem gospodarstvu se bo vršilo dne 18. decembra ob pol 8. zvečer v dvorani gostilne Fr. Poljšak na Martinovi cesti. K obilni udeležbi vabi člane, kakor tudi njih prijatelje in znance — Krajevni odbor Konsumnega društva za Slovenijo, prodajalna Vodmat.

Celje.

Iz občinske seje dne 4. t. m. Personalni odsek: Referent prof. Mravljak: Tržnemu inkasantu Josipu Vrečarju se poviša plača od 30 na 50 K dnevno. Sprejeto. Bivšemu mestnemu fiziku dr. Golitschu se prizna odpravnina v znesku krou 27.565.20 Se sprejme. — Prošnja magistratnih nastavičencev za izplačanje božičnice ali nabav. prispevkov, se vrne finančnemu odseku v nadaljno posvetovanje; istotako se vse druge prošnje uslužbencev mestnih podjetij vrnejo v ponovno posvetovanje. Se sprejme. Kontrolnemu organu za nadziranje nočnega davka Fr. Bučarju se prošnji glede povišanja plače od 40 na 60 K dnevno, pričeni od 1. t. m. ugoditi. Mestnemu oskrbniku Marnu se bo plačevalo do preklica, pričeni od 1. t. m. mesečno 100 K za nadziranje mestnega gozda. Se sprejme. **Pravni odsek** (ref. dr. Kalan): Gospa Helena Krušič, lastnica kavarne Evropa v Celju, katera je bila od mestnega magistrata kaznovana na 500 Din ker ni pobirala nočn. davka je vložila priziv. Na vloženi priziv je mestni magistrat po svojem organu za zadevo ponovno preiskal oz. izjavo podal, da so navedbe g. Krušičeve v prizivu resnične, ker res na omenjeni večer vsled prevelikega števila pijancev ni bilo mogoče nočn. davka pobirati. Zlasti je bilo to otežkočeno, ker je nastal med gosti alkoholni incident tako, da je policija posegla vmes. Med tem časom so se pa gostje razšli, ne da bi kaj plačali. Pravni odsek predlaga, da se prizivu ugoditi. Se sprejme. Sprejem v domovinsko občino mesta Celje se predlaga za: An^o Lubelovo, Huga Ripša, Josipa Palanta in Kraupnerja. Se sprejme. Prošnja Ane Jegrišnikove, da bi se ji dala domovinska pravica, se odkloni. Mestna občina je zaprosila občino Sisak, da sprejme v tamoš. domovinsko občino g. Franca Staneta, ker biva vedno v Sisku. Prošnja občina Sisak ni ugodila, ker imajo tam drug zakon kakor v Sloveniji, po katerem se dobi domovinska pravica samo z rojstvom, z ženitvijo ali pa nastavitvijo kot javni uradnik. (Lep centralizem imamo v Jugoslaviji v kateri ima vsaka vas svoj zakon, op. poroč.). V domovinsko občino se sprejem zasigura še: Ivani Steklovi in Antipnu Nikolaju. Se sprejme. **Plinarna** (ref. g. Rebek): Plinarna ima deficita K 56952, 61, se vzame na znanje. Poleg tega so pa še razni dolgovi ki se ne nahajajo v bilanci leta 1916, 1917, 1918, ki znašajo skupno K 813844.75. Ta znesek se bo stavil v bilanco za leto 1923. Obč. odbornik s. Leskošek vpraša radi starega železa, ki se v plinarni nahaja ter predlaga, da bi se ga naj prodalo, da bi se ti velikanski defeciti nekoliko pokrili; vpraša obenem kaj je s prodanim železom. G. Rebek pravi, da se je nekaj že prodalo ter da je vse vknjiženo. Podžupan Žabkar predlaga, naj se železo pogleda na licu mesta ter ugotovi količina.

Se sorejeme. Uslužbenci mestne plinarne so vložili prošnjo za nabavni prispevek za božične praznike. Prošnja se vrne odseku v nadaljno posvetovanje z označbo, da se mora prihodnja seja vršiti še pred Božičem. **Odsek elektrarna** (ref. Rebek): Uradnica g. Cinek prosi za povišanje plače Sedanja plača K 2400, se ji poviša 30%, pričeni s 1. majem 1922. Istotako se uslužbencu Dolžanu poviša (naknadno povišanje) še za 10%, pričeni od 1. maja. Se sprejme. Prošnje ostalih uslužbencev za povišanje plače mestne elektrarne se na predlog s. Leskoška odstopi odseku v posvetovanje, ker je potrebno zaslišati obratovodjo zlasti glede nabijanja in popraviljanja šampionov. Pomožnemu monterju F. Cerkovniku predlaga odsek naj se da ukor, ker je s svojimi sodelavci in obratovodjem renegaten. K temu se še sklene, da če se ne bo poboljšal, bo odpuščen. (Sodrug iz Westnove tovarne se bodo Cerkovnika še spominjali, ker se je ob priliki predložene nabiralne pole za stavko očel izrazil, da če nima denarja, naj crknejo. Op. poroč.) **Odsek klavnica** (ref. Gobec): Prošnja Šoštarija za priznanje honoracije za časa opravljanja dvojne službe strojnika in oskrbnika klavnice in to za dobo 8 mesecev. Odsek predlaga K 1600. Se sprejme. Na drugo prošnjo klavniških uslužbencev glede nadur se odsek ni mogel ozirati, ker so bile nadure vedno po zakonu s 150% plačane. Prošnja se odkloni. Nadalje se sklene, da se odsek pooblašča, da se smejo plače izenačiti z drugimi pri mestnih podjetjih zaposlenimi delavci. Prošnji klavniškega oskrbnika za preopustitev ženske pisarniške moči v pisarni se ugodi do preklica, in sicer s plačo K 1600 kakor je dobivala dosedaj. **Gospodarski odsek** (ref. Žabkar): Prošnji trvdke Jelenc za konzerviranje kož v mestu se iz zdravstvenih razlogov odkloni. (Klerikalec Maks Janič je poskušal smrad zagovarjati pa ni imel uspeha. Op. por.) Nato je g. podžupan pojasnil svoječasnno interpelacijo, ki jo je stavil s. Leskošek, radi prezidave stanovanja Franja Koštomaja, prečital je nekdanjo Koštomajevo prošnjo, ki je bila oddana na stanovanjsko oblast 2. VIII. 1921. V tej prošnji se je Koštomaj skliceval na svojo invalidnost ter zaprosil za stanovanje, v katerem bi kot invalid napravil trgovino, da bi se preživljal. Obč. odbornik s. Leskošek le odgovarjal da s pojasnilom ni zadovoljen ravnotako ne s postopanjem bivšega stanovanjskega urada pod ero g. Voglarja (JDS), kateri je mogel vedeti, da Koštomaj ni samo vojni invalid v Celju, ampak tudi brivski mojster, iz česar je jasno, da ni šlo za ustanovitev eksistence temveč za ustanovitev trgovske spekulacije. Ostro je žigosal postopanje bivš. stan. urada. Stavba se je naknadno odobrila proti soc. glasovom. Regulacija konstrivniškega potoka se odloži za prihodnje leto. — Nato se prične debata o Kürbishevih barakah, ki se nahajajo v B. Ipavčevi ulici. Dognano je, da Kürbisch kot avstrijski vojaški dobavitelj dobil od bivšega magistrata (pod nemško vlado) dovoljenje, da sme postaviti eno vojaško barako, ki jo mora v treh letih podreti. To dovoljenje je dobil leta 1917. Odsek predlaga, da mora Kürbisch barako, (nastale so med tem časom, ko bi morala biti prva že podrti, dve baraki) podreti, ali pa stanovanjsko hišo postaviti za delavce. K temu predlogu se je oglasil g. dr. Ogrizek ter na kapitalističen način zagovarjal vojnega milijonarja Kürbischa ter predlagal, da se mu naj pusti še za eno leto baraka,

da se bo Kürbisch, kateri se bori kot industrijalec kakor vsi industrijalci radi krize, ki je nastala, »opomogel«. S. Leskošek govori proti izvajanju dr. Ogrizka ter povdarja, da je mel Kürbisch dovolj časa, da bi bil postavil kakšno delavsko hišo, gotovo je imel zato potrebni denar; če ima denar za stavbo nove tovarne, bi moral pač vedeti, da je treba k vsaki tovarni tudi delavskih stanovanj. Za odpravo barak je govoril tudi g. Prekoršek v ginljivih besedah. Sklep je nato bil, da mora g. Kürbisch barake odstraniti. Prošnja Confidenti za stavbno dovoljenje se na predlog s. Leskoška vrne odseku v ponovno koštatacijo in ogled na licu mesta. Za revne otroke na prošnjo Kolo jug. sester se podeli K 1000. H koncu pride prošnja tajništva Strokovne komisije kot delavske posredovalnice v Celju za podelitev lokala za ustanovitev delavske kuhinje. Ob tej priliki se je razvila živahna debata, ker je bilo opažati, da nekateri gospodje nimajo dobre volje za socialno in humanitarno stvar. Šele po debati s. Leskoška, kateri je prošnjo jedrnato podprl ter se skliceval na zakon o zaščiti delavcev (g. Rebek je skušal z medklci dobro stvar onemogočiti) so ugodili prošnji. Takoi po Leskošku je govoril g. dr. Ogrizek, ki je tudi priporočal da se prošnji ugodi, vendar pa ni pozabil na klerikalne ovce, katere bi tudi rade imele delavsko kuhinjo. (Med demokrati in socialisti je bilo opažati mnogo smeha, Najbrže zato, ker jim je znano, da se klerikalci radi pridružijo tam, kjer je skleda polna pa če so je tudi napolnili socialisti-brezverci, bi kljub temu poleg njih jedli. Sedaj pa res vemo da imajo klerikalci dvojno lice, ne samo v Belgradu ampak tudi v Celju. Dr. Ogrizek je na eni in isti seji enkrat zagovarjal kapitalista Kürbischa, potem pa delavsko kuhinjo. Opomba por.)

Maribor.

»Tabor« in po njem »Jutro« kažeta svojo nevoljo nad absolutno zmago socialistične stranke pri občinskih volitvah v Rdeči dolini na ta način, da hočeta našim glasom prišteti še nemškutarske. Oba mladinska lista psužeta pravzaprav lastne volilce, ker je znano, da so pri teh volitvah združeni liberalci in klerikalci s svojim zaslugami za časa koroškega plebiscita in podpiranju nemškega kapitala že davno prej pritegnili k sebi vse, kar čuti v Rdeči dolini še po »šulferajnersko.«

Liberalni - Narodni list je pretekli teden mirno v Gospodu zaspal. Vsem, ki so sposobni razumeti, kakšno tragedijo je doživela s to smrtjo narodnjakarska agitacija med štajerskim kmetovalstvom, ga priporočamo v molitev in blag spomin.

»Straža« je začela veliko propagando za »dobri« tisk. To tako, da priporoča svojim backom, naj pritisnejo z vsemi silami, da se pomečejo iz vsake verne slovenske družine listi liberalni, socialistični, frasonski in komunistični, češ, da venomer grešijo zoper katoliške verske »resnice« (za vsako takšno resnico, ki jo »Straža« dokaže, dobi od nas rumen cekin). »Straža« naj le v tej smeri nadaljuje, se bo vsaj izkazalo, če je že prišla te vrste pobožna agitacija za klerikalni kapitalizem med nami ob kredit. Nikar pa naj ne nadaljuje tako, da zagovarja v naslednji notici zvezo ljubljanskega katoličanstva z brezbožnim komunizmom, češ, da je ta vseeno manj brezbožen kakor pa liberalizem. Drugače se bodo začeli tudi njeni backi povpraševati, kakšna je pravzaprav ta katoliška lo-

gika, ki se po eni strani v nekaj zadira, kar po drugi strani boža. In »Straža« naj v svojem poročilu k porazu svoje stranke v Mežiški dolini nikar ne omeni, da je tankaj vseeno nastopala roko v roki z brezbožnimi demokrati, o katerih pravi, da je med njimi in njeno stranko iz verskih razlogov vsak kompromis nemogoč!

»Volksštima« ni preklcala podle žalitve proti ss. Bernotu in Svetku, o katerih je skušala prepričati svoje bralce, da sta vložila pri oblastih ovadbo zoper g. Mihevca. Izgovarjala se je, da ne more biti prepričana o njuni nedolžnosti, dokler ne vložita tožbe proti izumitelju te laži, ko smo pa povedali, da je bila ta tožba že vložena, je napisala, da ne mara tega — verjeti . . . Gospoda okrog »Volksštima« se očitvidno strinja z znanim nemškim reklom: Nur Lumpen sind anständig. Mi jo opozarjamo na dopolnilo k temu pregovoru: Schweigen ist der Lumpen Anständigkeit . . .

Seja mestnega sveta se bo vršila ta petek ob 7. zvečer v mestni posvetovalnici. Dnevni red še ni določen, pa bo gotovo zanimiva z ozirom na zadnje dogodke, ki so jih izzvali narodni socialci ter klerikalci in z ozirom na predvolitveno mrzlico, ki se polašča naših strank. Zanimivo je, da se nagibajo narodni socialci k demokratom (v Ljubljani so proti njim), ki delajo veliko zgago z nemčursko nevarnostjo, ki ba je preti našemu mestu za prihodnje volitve. Demokrati so izdali parolo, da se morajo vse narodno-napredne sile strniti v enotno fronto proti tej nevarnosti, ki je pa seveda nevarnost samo zavoljo njihovega neumnega izjemnega zakona za volitve v občinah z nad 10.000 prebivalcev. Klerikalci se pa nemške nevarnosti prav nič ne boje izgleda celo, da bodo nastopili ž njo na eni listi.

Kvartet Zika, ki odide na veliko turnejo v Severno Ameriko, se je pretekli četrtek poslovil od Maribora. Mala Goetzova dvorana je bila nabito polna hvaležnega občinstva, ki je sprejelo vsako odigrano točko s frenetičnimi aplavzi in umetnikom poklonilo tudi lep venec. Izvzeti moramo tistih dvajset praznih sedežev v prvih vrstah, za katere si mariborska denarna aristokracija še ni nagrabila dovolj gnotnih sredstev. O izvajanju pri Zikovcih pač ni treba dolgo govoriti. Glavno je da so si v Mariboru ustvarili pozicijo, kamor se bodo lahko vedno z uspehom vračali.

Invalidska organizacija ima v nedeljo 17. t. m. ob 9. predpoldne v restavraciji »Maribor« na Grajskem trgu svoj redni občni zbor.

Čevlji za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni založbi tovarn Peter Kozina in Komp., Ljubljana, Breg 20. Kupujte jih dokler še zaloga traja.

Iz stranke.

Skupna odborova seja kraj. pol. org. v Ljubljani in v Sp. Šiški se bo vršila v četrtek ob 20. v upravi »Napreja« Točna udeležba dolžnost. Predsednik.

Po skleni okrožnega odbora SSJ in KDZ v Brežicah se bodo vršili v nedeljo, dne 17. t. m. sledeči shodi: ob 8. uri zjutraj v Bučah pri Kozjem. ob 11. uri pa v Kozjem. Poročala bosta poslanec sodrug Ivan Krušič in sodrug Martin Umek. — V soboto, dne 16. t. m. zvečer bo pa v Kozjem članski sestanek.

Krajevna politična organizacija SSJ v Celju sklicuje redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. decembra

1922 ob 9. dopoldne v prostorih hotela pri Zamorcu z običajnim dnevnim redom. Pozivljajo se vsi člani in članice, da se občnega zbora sigurno udeležijo. Brez veljavne strankine izkaznice nima nihče vstopa. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Seja odbora »Svobode« bo v petek 15. t. m. ob 20. v tajništvu v Židovski ul. 1, I. nadstr. Radi važnega dnevnega reda polnoštevila in točna udeležba vseh ljubljanskih odbornikov dolžnost!

Radeče pri Zidanem mostu. Sploš. del izobr. zveza »Svoboda« podr. Radeče bo priredila v nedeljo 17. t. m. ob 3. popoldne dramatično igro »Mrak« v 3 dejanjih, v društvenih prostorih »Svobode« pri g. Jož. Kržetu. Več je razvidno na plakatih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Gospodarstvo.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 74 Din. 1 lira 3.71 Din. 1 francoski frank 5.23 Din. 100 avstrijskih kron 11 par. 100 nemških mark 1.14 Din. V Curihu velja 100 naših kron 1.65 švicarskih frankov.

= V kratkem bodo zasadili prvo lopato pri zgradbi železniške proge Ormož-Murska Sobota.

= Društvo »Eksploatacija žumberačkih ugljenika d. d.« je pričelo pred kratkim z eksploatacijo premoga v Žumberku ob potoku Drenovcu. Produkcija znaša sedaj komaj pol vagona dnevno, toda kmalu se bo dvignila na dva vagona. Cena vagonu je 40 do 43 tisoč kron.

= Pri nakupovanju ameriške koruze je izgubila naša vlada okoli 50 milijonov dinarjev, obenem pa je za isto vsoto oškodovala domače posestnike, ker je v naši državi koruze v izobilju.

= Obč. Naš ima električno centralo v Sv. Petci, materijal za instaliranje tretje turbine in nove centrale v Sičevu in tramvajsko progo in vozove v vrednosti 80 milijonov dinarjev. Sedaj hoče izvesti kanalizacijo, vodovod, instaliranje tretje turbine in nove centrale, pa je razpisala konkurz za vsa ta dela, Ponudbe sprejema občina do 2. januarja.

= Izvoz petroleja na Rumunskem je v zadnjem času precej slab. Bencina sploh več ne izvažajo. Njegova cena je v Konstanci 12 od 12.50 leja za kg.

= V laških lukah je sedaj okoli 150 ladij s 760.000 tonami brez posla. Pretežni del teh ladij se nahaja v Genovi (48 la-

dij z 248.000 tonami), v Neapolju (33 s 170.000 tonami), v Veneciji (17 s 70.000 tonami), v Speziji (15 s 102.000 tonami), v Trstu (7 z 31.000 tonami) ter v Livornu in Portoferraro (4 s 25.000 tonami). Od meseca septembra se je število nezaposlenih ladij znatno zmanjšalo!

= Na Dunaju se bo vršil od 18. do 24. marca 1923. četrti internacionalni vzorčni sejem.

= Nemška državna banka je objavila izkaz meseca novembra t. l. Celokupni kapital je narasel od 160 na 971 milijard mark. Promet papirnatega denarja je narasel na 754 milijard mark.

= »Cunard Line« bo upostavil okoli 30. t. m. direktno zvezo med Kanado in Hamburgom. Že nekoliko mesecev obstoji direktna zveza med Bremenom in Kanado.

= Dve največji angleški tovarni strojev Armstrong Whitworth in British Thomson-Houston Company sa se odločili izvesti elektrifikacijo angleških železnic.

Dopisi.

Tržič. V predilnico in tkalnico Glanzmann & Gassner je prišel nov vratar. Nova metla dobro pometa, pravijo; tako je tudi tukaj. Ta človek nima drugega posla, kakor se prav uljudno odkrivati in pisati kilometre dolge raporte, in to take malenkosti, da opravičeno upamo, da se gabiyo tudi gg. Glanzmannu in Gassnerju, ker vemo da imajo ti gospodje veliko važnejše, bolj nužne in tudi bolj koristne opravke, kakor proučevati vratarjeve raporte. Ako g. vratar tako rad raporte piše, zakaj ni tam ostal, kjer je zato kraj, ker kot policist lahko gotovo vsak dan vsaj enega »zapiše«. — Ako ima delavec izhodni list, ki mu ga je njegov mojster ali poslovođa izstavil, mislimo, da bo ta tudi za g. vratarja zadostoval. Več desetletij deluje tovarna s polnim obratom in so imeli mojsri in delovodje še vedno zaupanje v tem oziru danes pa misli g. vratar, da brez kilometer dolgih raportov ne bo šlo. Zelo se moti, tovarna bo lahko izhala brez niega, toda brez mojstrov delovodij in delavcev pa ne. Zatorej vam g. vratar svetujemo, če vam je do tega, da bi koristili človeški družbi, da greste delat! Čemu bi živeli od delavskih žuljev? Da ste velik sovražnik delavstva, vemo mi prav dobro, hočemo pa

vas opozoriti, da danes nimate sablje in samokresa okrog pasa obešenega, in da se boste morali hočeš, nočeš privaditi, da boste tudi organiziranega delavca, kateri za vas dela in gara, videli! Časi se spreminjajo in se bodo tudi za vas spremenili, bodite uverjeni o tem! — Tebi delavstvo pa svetujemo: odpri oči, stoni polnoštevilo v organizacijo, da se boš čimprej otreslo svojih neprijateljev! — Delavec.

Celje. »Zborovanje JSZ v Celju«. Pod tem naslovom je pisala mariborska »Straža« dne 2. t. m. o shodu, ki se je vršil v Celju 26. novembra t. l. V članku seveda mrgoli po stari klerikalni navadi laži, ki se dajo kar otipavati. Tako poroča n. pr. o par sto udeležencih, čeprav jih je bilo znatno manj, piše pa tudi o velikanskem odobravanju, čeprav so padali celo »fuj«, klici. Da je mera polna, so pustili aretirati s. Šmida. »Straža« napada s. Čebularja, vendar pa zavija njegova izvajanja, drugače ga namreč ne bi mogla napadati. Je že staro dejstvo, da se klerikalci vedno hvalijo in ponujajo, češ, da bodo to in to naredili, toda naredili niso še ničesar. Pač, prišli so s svojimi razdiralnimi organizacijami, o katerih pa se skoro ne splača govoriti. Delavci, ki so v njih organizirani, so pomilovanja vredni, kajti saj vemo, kdo so v njih voditelji — različni advokatski strici, tovarnarji in tem podobni ljudje. In »Straža« in ostali klerikalni listi se še upajo govoriti o razredni borbi! — Delavec.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJSE PLAKATE IN VABILA. ZA SHODE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROSUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo „Socializem in vera“.

Naroča se pri tajništvu SSJ, Ljubljana, poštni predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din, brošura širana pa 7 Din.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila po znižanih cenah

pri A. ŠINKOVIĆ nasl. K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izvežbani (tudi iz dežele) dobijo za stalno proti kavciji razno konfekcijsko delo na dom. Vprašati je v Ljubljani, Emonska cesta 8/I v pisarni.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

po najnižjih cenah pri

A. & E. Skaberné Ljubljana, Mestni trg 10.

Pridobivajte naročnike!

Delniška glavnica: K 60,000 000.—

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Rez. zakladi okrog K 10,000.000.—

Podružnice:

Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

preje Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni št. 146, 458, 139.

Brzjavke: TRGOVSKA.